

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: **V. K.**, narozená X
státní příslušností Ukrajina
bytem v ČR: X
zastoupená JUDr. Michalem Hráským, advokátem
sídlem Ostrovského 911/30, 150 00 Praha 5

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2022 č. j. OAM-444/ZA-ZA11-VL16-R2-2020

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 10. 8. 2022 č. j. OAM-444/ZA-ZA11-VL16-R2-2020 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Michaela Hráského, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto, že řízení o udělení mezinárodní ochrany se podle ust. § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) zastavuje.
2. Žalobkyně v žalobě namítala, že se rozhodnutí žalovaného nedostalo do její dispozice, přestože ústně informovala pracovníci žalovaného o svém faktickém bydlišti na jiné adrese, než na které je hlášena k pobytu, a to na adrese, kterou uvedla v žalobě. Konstatovala, že měla v době vydání rozhodnutí zřízenou datovou schránku s ID: X a žalovaný jí tak měl doručovat do datové schránky. Uzavřela, že postup žalovaného byl nesprávný a znemožnil jí účast na pohovoru.
3. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané žaloby a nesouhlasil s ní, měl za to, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno zcela v souladu s ust. § 25 písm. d) zákona o azylu. Následně popsal proces doručování předvolání k pohovoru žalobkyni, kdy ve svém postupu neshledal pochybení. Poukázal na znění ust. § 24 zákona o azylu, dle kterého se písemnosti doručují účastníkovi do vlastních rukou do místa hlášeného pobytu, a proto je bezpředmětná námitka žalobkyně, že jí mělo být doručováno do datové schránky. Žalovaný na žádost soudu také ověřil, že datová schránka žalobkyně byla zřízena až od 21. 11. 2022. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
5. Soud o věci samé rozhodl bez jednání, neboť dospěl k závěru, že v posuzovaném případě je na místě postup dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
6. Ve správním spise se pro daný případ nalézají tyto podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16. 7. 2020, předvolání žalobkyně k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany ze dne 13. 7. 2022, žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-444/ZA-ZA11-VL16-R2-2020 ze dne 10. 8. 2022.
7. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně dne 16. 7. 2020 požádala o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-444/ZA-ZA11-VL16-2020 ze dne 19. 10. 2020 zamítl žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu. Uvedené rozhodnutí žalovaného zrušil Městský soud v Praze svým rozsudkem č. j. 19 Az 30/2020-56 ze dne 4. 4. 2022 a vrátil mu ho k dalšímu řízení, a to zejména z důvodu vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině. Žalovaný následně dne 13. 7. 2022 vyhotovil předvolání žalobkyně k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany, které bylo žalobkyni doručeno fikcí na adresu hlášeného pobytu. Písemnost byla připravena k vyzvednutí na příslušné provozovně držitele poštovní licence dne 19. 7. 2022 a dne 2. 8. 2022 byla vrácena odesílateli. Dne 9. 8. 2022 se žalobkyně k pohovoru ve věci její žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedostavila. Vzhledem k výše uvedenému žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 10. 8. 2022 č. j. OAM-444/ZA-ZA11-VL16-R2-2020 řízení o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 25 písm. d) zákona o azylu zastavil.
8. Soud posoudil předmětnou věc následovně:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

9. Podle § 23 odst. 1 zákona o azylu: „*Ministerstvo provede za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pohovor se žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. O provedeném pohovoru se sepisuje protokol. Protokol je zejména přepisem otázek ministerstva a odpovědí žadatele o udělení mezinárodní ochrany.*“
10. Podle § 23 odst. 2 zákona o azylu: „*Pohovor se neprovádí, pokud lze vydat rozhodnutí o udělení azylu, byla-li podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany; v takovém případě ministerstvo umožní sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně nebo jiným vhodným způsobem, nebo jde-li o nezletilého žadatele o udělení mezinárodní ochrany s výjimkou nezletilé osoby bez doprovodu, není-li pohovor nezbytný ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*“
11. Podle § 23 odst. 4 zákona o azylu: „*Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru. Nedostaví-li se žadatel o udělení mezinárodní ochrany k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, pořídí se o této skutečnosti záznam.*“
12. Podle § 24 odst. 1 zákona o azylu: „*Písemnosti se doručují účastníku řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa jeho hlášeného pobytu nebo žadateli o udělení mezinárodní ochrany za podmínek uvedených v odstavci 2 na adresu pro doručování, nedoručuje-li ministerstvo na místě nebo prostřednictvím datové schránky.*“
13. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu: „*Řízení se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*“
14. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí žalovaného způsobilé soudního přezkumu, neboť odůvodnění rozhodnutí se věnuje pouze doručení předvolání k pohovoru žalobkyni. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) by totiž byla vadou natolik závažnou, k níž je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti a pro kterou by muselo být rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35).
15. Nejvyšší správní soud se otázkou provedení opakovaného pohovoru v dřívější judikatuře zabýval. Již v rozsudku ze dne 20. 10. 2006, č. j. 8 Azs 105/2005 - 61, uvedl: „*V řízení o udělení azylu má tedy zásadní význam výpověď žadatele představovaná vlastní žádostí o udělení azylu a zejména pohovorem, jenž je za účelem zjištění podkladů pro vydání rozhodnutí správním orgánem prováděn. Nejvyšší vypovídací hodnotu má zpravidla první bezprostřední výpověď žadatele, kdy žadatel má jen určité prvotní informace o průběhu azylového řízení a způsobu rozhodování. (...) Opakování pohovoru za účelem doplnění informací, ať ze strany žadatele o azyl či správního orgánu, sice není zákonem vyloučeno, ale z povahy věci by mělo být jen ojedinělým a zásadními skutečnostmi opodstatnitelným jevem.*“
16. Zdejší soud zde musí poukázat na to, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nikterak neobjasnil, z jakého důvodu přistoupil ke konání doplňujícího pohovoru s žalobkyní, a to za situace, kdy žalobkyně již žalovanému poskytla údaje ke své žádosti o udělení

mezinárodní ochrany a dne 31. 7. 2020 s ní byl proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde žalobkyně obsáhle popsala své potíže v zemi původu. Zdejšímu soudu tedy z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké dodatečné informace mohla žalobkyně žalovanému poskytnout za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Vzhledem k uvedené judikatuře Nejvyššího správního soudu je povinností žalovaného v napadeném rozhodnutí také uvést, jaké ojedinělé a zásadní skutečnosti shledal v případě žalobkyně, když se rozhodl přistoupit ke konání doplňujícího pohovoru.

17. Z citovaného § 25 písm. d) zákona o azylu vyplývá, že žalovaný má za splnění uvedených podmínek pravomoc zastavit řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnou otázkou v daném případě je, zda byly splněny podmínky pro aplikaci § 25 písm. d) zákona o azylu v projednávaném případě. Dané ustanovení vychází z článku 28 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek se zabývá postupem v případě konkludentního zpětvzetí žádosti nebo odstoupení od žádosti. V jeho prvním odstavci je mimo jiné uvedeno, že členské státy mohou vycházet z domněnky, že žadatel vzal konkludentně svou žádost o mezinárodní ochranu zpět nebo od ní odstoupil, zejména pokud se zjistilo, že: a) nereagoval na žádosti o poskytnutí údajů nezbytných pro žádost podle článku 4 směrnice 2011/95/EU nebo se nedostavil k osobnímu pohovoru podle článků 14 až 17 této směrnice, ledaže žadatel v přiměřené lhůtě prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit; b) se skrývá nebo bez povolení opustil místo pobytu nebo místo, kde byl držen, aniž v přiměřené lhůtě kontaktoval příslušný orgán, nebo v přiměřené lhůtě nesplnil svou ohlašovací či jinou oznamovací povinnost, ledaže žadatel prokáže, že k tomu došlo z důvodů, které nemohl ovlivnit.
18. V důvodové zprávě k novele § 25 písm. d) zákona o azylu, která byla provedena zákonem č. 314/2015 Sb., je uvedeno „*V situaci, kdy osoba neposkytuje součinnost tím, že se nedostavuje k pohovoru nebo se dokonce nedostaví ani k poskytnutí prvotních údajů k žádosti či jinak se správním orgánem nekomunikuje, není pravděpodobné, že by bylo možné o žádosti věcně rozhodnout, protože informace od žadatele jsou jedním z klíčových podkladů pro vydání rozhodnutí. Má se za to, že se jedná o tzv. konkludentní zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.*“ Nejvyšší správní soud pak k § 25 písm. d) zákona o azylu v rozsudku ze dne 14. 6. 2018, č. j. 6 Azs 45/2018-32, vyslovil, že toto ustanovení zákona vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout. Shodný postoj k uvedenému ustanovení Nejvyšší správní soud zaujal i ve svých rozhodnutích ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Azs 100/2018-29, ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Azs 50/2021-59, či ze dne 31. 8. 2018, č. j. 2 Azs 358/2017-46.
19. Pokud tedy žalovaný považoval provedení pohovoru za nezbytné pro zjištění stavu věci, tak měl v napadeném rozhodnutí vysvětlit, alespoň obecně, k jakým skutečnostem potřeboval poskytnout od žalobkyně další vysvětlení. Rovněž napadené rozhodnutí neobsahuje žádnou argumentaci k nemožnosti věcně rozhodnout pouze na základě informací již obsažených ve správním spise. Napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné z toho důvodu, že lpí na provedení pohovoru, nicméně neposkytuje žádné vysvětlení, v čem spočívala nezbytnost jeho provedení. Dle zdejšího soudu tak v

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

napadeném rozhodnutí zcela absentuje zásadní část odůvodnění pro možnou aplikaci ust. § 25 písm. d) zákona o azylu, což činí rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

20. Soud pouze na okraj poukazuje na to, že má za to, že v daném případě provedení nového pohovoru s žalobkyní nebylo nezbytné ke zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť žalobkyně údaje k žádosti o mezinárodní ochranu dle § 10 odst. 2 zákona o azylu poskytla dne 31. 7. 2020 a téhož dne s ní byl proveden pohovor a současně válečný konflikt na území Ukrajiny je všeobecně známou skutečností, kterou není třeba dokazovat. Žalovaný tak velmi pravděpodobně měl v době rozhodování (resp. již v době předvolání žalobkyně k pohovoru) dostatek podkladů pro rozhodnutí ve věci i bez doplňujícího pohovoru.
21. Na závěr soud dodává, že v posuzovaném případě žalovaný postupoval při doručování záslky s předvoláním k pohovoru žalobkyni zcela správně, kdy předvolání bylo žalobkyni zasláno na adresu hlášeného pobytu a následně doručeno fikcí po uplynutí 10 denní úložní doby. Dle ust. § 24 odst. 1 zákona o azylu žalovaný doručuje účastníkům řízení ve věci mezinárodní ochrany do vlastních rukou pouze do místa hlášeného pobytu, což žalovaný učinil. Vzhledem k tomu, že z informací doložených žalovaným je zřejmé, že datová schránka žalobkyně byla zřízena až ke dni od 21. 11. 2022, tak nebylo možné v době vydání rozhodnutí jí doručovat tuto písemnost do datové schránky.
22. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobě vyhověl, zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a současně dle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný je dle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. v dalším řízení vázán právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku. S ohledem na bezodkladné rozhodnutí o věci samé soud nerozhodoval o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku žalobě.
23. O nákladech řízení soud rozhodl podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a úspěšné žalobkyni přiznal jejich náhradu. Za jeden úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [ust. § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s ust. § 7 bodem 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, dále jen „advokátní tarif“]. Žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení [ust. § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a podání žaloby [ust. § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. K této částce je třeba připočíst 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů dle ust. § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Právní zástupce žalobkyně je plátcem DPH, soud tak dle § 57 odst. 2 s. ř. s. žalobkyni dále přiznal i částku odpovídající příslušné sazbě daně ve výši 1 428 Kč. Náhrada nákladů řízení tedy celkem činí částku ve výši 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 15. prosince 2022

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.